

Cercetarea Bisericii și Intelectualii

De P. S. Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului

Un sfânt din veacul al treilea a fost rugat de un prieten al său să-i dăruiască chipul feții sale. Sfântul Felician a răspuns, cum se cuvine unui sfânt: „Care chip să ți-l trimit? Chipul omului celui vechiu, este prea rău, ca să ți-l trimit și să-l așezi la loc de mare cinste. Este plin de scăderi, cari îl întortochează iar chipul omului celui nou, care trăiește după Hristos, nu este încă gata. Cu toate că de multă vreme lucrez la chipul acesta, trebuie să recunosc că nu am isbutit până acum a-l înfățișa cum trebuie”.

Cuvintele sunt ale sfântul Felician. Nici noi nu vom putea să vorbim alfel decum a vorbit acel sfânt. Chipul nostru adevărat nu este acela pe care ni-l înfățișază un tablou sau o fotografie ci acela care ne arată îmbrăcați în Hristos, pentru că sfântul Pavel zice: „Căși în Hristos v'ați botezat, în Hristos v'ați și îmbrăcat”. A te îmbrăca în Hristos înseamnă a duce o viață după felul Mântuitorului, ca toți cei cari vor vedea acea viață, să recunoască într'ânsa pe Hristos și urmele asemănării cu El.

Prin descoperirea divină arătat-ne-a Mântuitorul o viață minunată, superioară celei pământești, pentru că să nu ne lăsăm ademeniți de pământeasca viață, care ne dă numai impresia mulțumirii și a bunurilor tangibile. Mântuitorul ni-a arătat o altă viață, ca să nu mai alergăm după aceste trecătoare și după bunurile ei. Domnul ni-a dat o viață mai presus de fire, plină de daruri și bunuri spirituale.

Credința vie este acea comoară cu ajutorul căreia omul se poate ridica de-asupra vieții de toate zilele și primind descoperirea divină,

poate căuta ceva mai superior și mai bun. Credința are deci datoria să ridice pe om spre cer, abătându-i privirile dela cele trecătoare omenești spre bunurile vecinice spirituale. În măsura în care omul, cu ajutorul lui Dumnezeu își însușește adevărurile credinței și să lasă pătruns de acelea, în acea măsură el a murit pentru lucrurile lumii acesteia și tinde spre idealuri superioare. Minunat exprimă tendința aceasta marele apostol Pavel: „Drept aceea plec genunchii mei înaintea Tatălui. .... ca să dea vouă după băgăția slavei Sale, cu putere să vă întăriți prin Duhul lui întru omul cel din lăuntru, ca să locuiască Hristos prin credință întru inimile voastre, ca întru dragoste fiind înrădăcinați și întemeiați, să puteți cunoaște împreună cu toți sfinții, care este lățimea și lungimea și adâncul și înălțimea” (Efes. 3. v. 14. și v. 16—18). Credința își are razi-mul ei cel mai puternic în autoritatea lui Dumnezeu, care se descoperă pe sine, iar nu în socotințete rațiunii omenești și astfel ea trebuie primită în întregime, cu toate consecințele ei.

Intelectualii noștri, slavă Domnului acceptă adevărurile descoperirii divine, așa cum le propovăduiește biserica, dar nu merg mai departe toți. Nu toți intelectualii noștri își dau seama că credința supranaturală nu poate atârna în aier, ci îi trebuie un teren bun, unde să prindă rădăcini, să ia putere și să aibă apoi rol în viață, potolind patimile, precum razele soarelui de dimineață îmblânzesc răcoarea timpurie. *Terenul în care trebuie să prindă credința divină e te viața religioasă bisericească.*

Biserica fiind condusă de Duhul Sfânt a

formulat o mulțime de norme, iar pe de altă parte are sărbători și are serviciile liturgice precum și propovăduirea cuvântului divin, prin ceace s'a îngrijit, ca în tot timpul fiii bisericii să-și poată alimenta credința, încălzindu-o și însuflețindu-o.

Participând la slujbe, exercitând poruncile bisericii în această privință, prin aceasta credința se desvoalță, iar creștinul ajunge în contact mai intim cu Hristos. Deci se cere ca să nu îngropăm credința în inimă, lăsându-o fără putere. Nu ne este îngăduit să neglijăm primirea sfințelor taine, să nu participăm la sfințele slujbe, să nu ascultăm cuvântul divin, ca și cum viața religioasă nu ar cere să fie manifestată. Cine este indiferent, cine crede că religiozitatea este ceva ascuns numai în inimă se înșală. Biserica poruncește cercetarea bisericii, deci cine calcă poruncile bisericii nu mai este bun creștin, nu mai are credință adevărată.

Credința vie ridică membrii unei familii asupra mizeriilor vieții zilnice; participarea unui tată cu fiul său la biserică, îi strânge mai mult la oală. Credința îi face să se gândească în toate întreprinderile lor, la Dumnezeu dela Care vine tot darul, și care le trimite mângâiere.

Credința vie, practicală, leagă mai strâns pe membrii familiei și îi învață că Dumnezeu prin taina căsătoriei a statornicit o legătură superioară a iubirii și solidarității pentru toți ai familiei. Credința netezește asperitățile din familie. Credința face pe părinți să vadă, că cel mai prețios lucru este să se preocupe de sufletul copiilor, iar copiii să vadă în părinții lor pe locșitorii lui Dumnezeu!

Parecă văd cu câtă mândrie zice un intelectual plin de indiferență în cele religioase: nu merg la biserică, stau acasă, sau merg la vânătoare! Aș dori să văd pe un asemenea intelectual ridicându-se peste preocupările mărunte ale zilelor de rând! Nici un gând superior nu-l frământă, e plin de mândrie și cu totul lipsit de spirit de jertfă pentru alții. *Patimile lui fac ravagii și în Duminici ca și în celelalte zile, egoismul lui atunci are mai mult timp să se găsească pe sine!*

* * *

Dar noi slujitorii sfințelor Altare nu suntem înuși să lamentăm asupra tristelor urmări ale îndepărtării de cele sfinte. Viața aceasta se aseamănă cu marea, căci duhul lumii se lățește ca apa mării. Îndepărtat de cele sfinte, omul ajunge la principii latile, ușurate, la valurile ademenirilor. De aceea zice sf. apostol

Iacov: „Au nu știți preacurvarilor că prietenia lumii este dușmănie față de Dumnezeu? Așa dar cine va voi să fie prieten cu lumea, se face vrăjmaș lui Dumnezeu” (Iacov 4 v. 4).

Poți fi intelectual, poți fi savant, dacă însă ești prietenul lumii, ești vrăjmaș al lui Dumnezeu!

Nu voiesc aici să stabilesc, câți devin vrăjmași ai lui Dumnezeu și prieteni ai lumii prin necercetarea Bisericii! Voiesc însă să accentuez, că găsesc diferite scuze pentru cei ce nu consideră cu destulă seriozitate datoria de a cerceta biserica. Unii aduc ca pretext lipsa de timp, depărtarea prea mare de biserică, lungimea slujbelor, boala, indispoziția etc. etc.

Pelerinajele la sf. Biserică ort. Română vechia Mănăstire, Monument Istoric Lipova—Banat

Împreunate cu misiuni religioase pentru popor se organizează la praznicul *Adormirea Măicii Domnului* (15 Aug. 1934) cu aprobarea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop Grigorie No. 4501/934. Delegat al P. Sf. Sale fiind I. P. Cuv. Sa Păr. Arhimandrit Dr. Iustin I. Sucu profesor Acad. teol. precum și la Nașterea Născătoarei de Dumnezeu (8/IX) Duminecă înalte de înălțarea sf. Cruci și la înălțarea sf. Cruci (14/IX).

Programa misiunilor:

I. Ziua premergătoare praznicului (14 August).

1. La 6 $\frac{1}{2}$ ore dimineața, Utrenia.
2. „ 9 ore a. m. Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos cu alocuțiile: *Pregătirea pelerinilor la penitență și sf. Maslu.*

Urmează mărturisirea și împărtășirea pelerinilor, rugăciuni și slujba pentru trebuințele sufleteste; apoi *sf. Maslu.*

3. La 4 ore d. m. Vecernia praznicului cu meditațiile *Folosul procesiunilor dela sărbătoarea Adormirea Măicii Domnului.*

4. La 7 ore d. m. Privegherea praznicului cu încunjurare, Meditație: *Rolul Bisericii din Lipova în slujba ortodoxiei.*

5. Concert religios, de Corul „Lumina” dela așezământul oarbilor din Arad de sub Direcțiunea Dlui Ioan Gama și condus de păr. Virgil Lugojan.

6. Mezonoptica, cu alocuția: *Despre viața Măicii Domnului.*

II. Ziua praznicului:

1. La 5 ore dimineața: Primirea eventual nou sosiiilor pelerini.

Mărturisire împărtășanii, rugăciuni și slujbe pentru trebuințele sufleteste și pelerinilor și *Sf. Maslu.*

2. La 9 ore a. m. sf. Liturghie în sobor cu predică: „Despre puterea de ocrotire a Maicii Domnului”. După liturghie, Concert religios de Corul „Lumina”.

3. La 2 ore d. m. Vecernia și dimiterea pelerinilor cu rugăciune pentru cei ce călătoresc.

Lipova, 21 Iulie 1934.

Fabrilu Manuilă
protopop.

Maica Domnului și sărăcia neagră.

Poate de animalele sălbatice nu se tem mai mult oamenii, ca de sărăcie. Înțelegem aceea sărăcie care, este neagră și care face din viața omenească un adevărat iad. Ești flămând și nu ai de unde să-ți cumperi un codru de pâine, ești rupt și nu ai de unde să-ți cumperi o haină, cât de modestă, ești bolnav și nu ai nici un ban să-ți cumperi medicina alinaătoare. Iată că este așa de clară primejdia, cu o mie de colți ascuțiți, a sărăciei și oamenii au deplină dreptate să se teamă de ea. Unii oameni mai slabi la suflet se resemnează în fața marelui puteri, care se cheamă sărăcia neagră și toată viața lor umbliă ruptă, flămânzi și desnădăjduți, iar alții, mai tari la suflet, la lupta aprigă cu acest monstru, lucrând cu mijloace curate și necurate pentru a-l pune frâu și adună atâta avere pe drept și nedrept de parcă ar trăi cel puțin 500 de ani. Cât greșesc și unii și alții în privința luptei cu sărăcia, ne-o arată mai bine Domnul nostru Iisus Hristos prin cuvintele sale: „Vulpile au vizuini și paserile cerului cuiburi, iară Fiul omenească nu are unde să-și plece capul”.

Cum putea să spună lucrul acesta Mântuitorul lumii, care nu putea să aibe saci destul, pentru a-i umplea cu aurul și argintul pe care l-ar fi primit pentru vindecarea atâtor bolnavi. Și atunci ca și acum oamenii pentru redobândirea sănătății lor ofereau totul și ultimul ban.

Cum putea fi în adevăr Fiul lui Dumnezeu în mizeria cea mai neagră, când prin mulțele-i minuni a ardat, că nu l-ar fi fost cu neputință să schimbe în aur curat flecare petricică, care i se lvea în cale?

Cum putea fi sărac acel profet mare, care a săturat mulțimi mari de oameni cu cincă pâini și doi pești?

Înțelesul cuvintelor lui Iisus Hristos trebuie să fie altul decât îl bănuim noi cu neputințioasa noastră minte.

Tâlcuirea adevărată a acestor cuvinte să

încercăm să o facem pentru scumpele noastre fetițe ortodoxe, cari sunt convinse, că sărăcia primejdioasă, sărăcia urâtă, sărăcia ucigătoare de fericire nu se poate alunga altcum, decât prin vre-o moștenire bogată, prin vre'un câștig mare la loterie sau prin oarecare altfel de noroc. Domnul nostru Iisus Hristos ne spune, că o *minte sănătoasă și o inimă bună și credincioasă nu valorează mai puțin decât un capital mare* măcar deși în afară am părea lumii cel mai săraci oameni, mai săraci chiar decât vulpile și paserile cerului. Cu firicelul nevăzut al credinței în Dumnezeu putem să alungăm sărăcia neagră mai bine decât cu orice nădejde în puterile lumii.

Deunăzi am stat de vorbă cu un muncitor de fabrică, dogorât ziua întreagă de un foc năpraznic și negru de fum ca un arap. Așa știam că muncitorii sunt cei mai nemulțumiți oameni din lume și care mi-a fost mirarea, când muncitorul a mărturisit că este un bun credincios mulțumit și fericit. Și din ce constă grozava D-tale fericire? „Sunt sănătos și eu și copiii mei și Dumnezeu ne-a dat darul să săvârșim orice muncă spre mulțumirea tuturor”. Și ce bogății ai D-ta? l-am întrebat. Răspunsul a fost „am casă mică plină de curățenie și verdeață”.

Fleacuri bune de adormit copiii cu ele, vor răspunde fetițele noastre. Și totuși cele povestite nu sunt fleacuri, dacă ne gândim, că „mintea sănătoasă” nu se găsește în tot cotul, ci din contră este un ales dar al lui Dumnezeu care îl ajută pe om să judece bine în toate acțiunile sale și să nimerească totdeauna drumul cel mai bun. Și mai ales nu este fleac „o inimă bună și credincioasă”, ci o raritate dar ce raritate, care nici odată nu se întoarce cu mâna goală dela rugăciunile adresate lui Dumnezeu.

Nu capitalul în bani și nu holdele întinse cari pler sau trec din mână în mână formează sămburii și rădăcinile din cari răsar mijloacele prin cari putem birui sărăcia neagră și înspăimântătoare, ci chiar mintea sănătoasă și inima bună și credincioasă pe cari le binecuvintează și le ajută Dumnezeu în tot cazul.

Străbunicele noastre aveau o vorbă simplă, dar foarte cuminte, că „norocul fetelor nu se cumpără la târg”, voină să spună cu aceasta vorbă, că norocul fetelor mai mult vine dela Dumnezeu decât dela oameni.

Priviți dragi fetițe la icoana Maicii Domnului și vedeți că hainele ei sunt ce se poate mai fără podoabă și mai simple. Mai săracă femeie pe lumea aceasta decât dânsa nu a fost.

Nu a putut să spereze în nici o moștenire bogată, în nici un câștig mare, nu a avut nici un capital, nu l-a poftit și nici nu l-a avut și totuși mai mare glorie pe pământ nu a avut nici o femeie înaintea ei. Deși a fost săracă și nebăgată în seamă de lume, Ingerul lui Dumnezeu care vede și știe toate a găsit-o acolo în Nazaret și a făcut-o cea mai binecuvântată între femei.

Câte dintre voi nu sunt sărace, uitate și necăutate de lume și dacă voi aveți o inimă plină de credință în Dumnezeu, El bunul și Atotputernicul are să vă găsească și pe voi acolo în satele voastre, cât de mici și are să vă arate și drumul pe care cu siguranță veți fi fericiți și mântuiți de sărăcia neagră.

Calea vă stă deschisă spre rugăciuni ferbinți către Maica Domnului, care a fost săracă și chinată și care vă înțelege fiecare gând și fiecare dorință a voastră.

Din veacurile prime ale creștinismului ne-a rămas și amintirea întâmplării pe care am să v'o povestesc.

Un tată brutal, necreștin, și-a aruncat copilul în cuptorul ars, fiindcă acesta s'a dus în biserică creștină închinată Sf. Marli. Biata mama sa l-a strigat și l-a chemat 3 zile, plângând cu amar. În ziua, a treia așezându-se lângă cuptor, deodată a auzit glasul copilului iubit. Scoțându-l din cuptor l-a întrebat cum de nu a ars și nu a murit de foame. Copilul a spus, că Doamna al cărei chip îl văzuse în biserică l-a apărat de flăcări i-a dat de mâncare și să beie.

Dragi fetițe, iată unde este ajutorul și scăparea Voastră la icoana Maic Domnului pe care să o iubiți și să o rugați în toate zilele.

Elena Dr. Clorolanu
protopopeasă

O lămurire.

Intimpinat fiind până acum de al 3-lea frate preot cu nedumerire — și câți alții vor fi la fel — în privința concluziei Nr. 44 din ședința a III-a a adunării noastre eparhiale din acest an, publicat în Biserica și Școala Nr. 21/1934., în care se spune: „Comisia economică constată că sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog nici de data aceasta n'a trimis socoțiile spre cenzurare și aprobare Veneratului Consiliu eparhial...” — lămuresc:

Socoțiile sf-tel Mănăstiri, în conformitate cu dispozițiile art. 112 din Legea și Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române au fost înalitate Prea

Sfințitul episcop eparhial și sunt verificate și aprobate inclusiv pe anul 1932, cu Nr. 3263/933. Socoțiile au stat în cancelaria P. C. Sale părintelui referent, încredințat cu controlul, până după adunarea eparhială, la dispoziția ori cui s'ar fi interesat de aceste socoții cu aprobarea P. Sf. Sale, singurul în drept, după prevederile Legii în vigoare, a dispune în privința controlului averii și veniturilor mănăstirești.

Dacă s'a putut strecura și în ședința adunării eparhiale o umbră de bănuială și s'a putut stiliza un concluz, în felul său, provine din faptul că subsemnatul, bolnav fiind, n'am putut participa decât la prima ședință a adunării și nu s'a aflat cineva să lămurească pe cel de bună credință, față cu anumite atitudini.

Arhimandrit P. P. Morușca
stareț.

Conferință despre Oastea Domnului.

de preotul Ioan Illovič.

Preacucernice părinte protopop!
Cucernici frați!

Mă prezint înaintea fraților voastre nu cu o conferință proprie zisă ci, cu vorbele mele urmăresc numai răscolirea părerilor dintre frați cu privire la Oastea Domnului, mișcare religioasă ivită în sânul Bisericii de aproape 10 ani de zile. Căci toți suntem misionari și fiecare frate preot — priveghează întru toate, pătimește răul, face lucrul evanghelistului, făcându-și slujba — I. Timotel 4₆.

Oastea Domnului, după modesta mea părere este, o refacere creștinească. Părintele Iosif Trifa, întemeietorul „Oastei” a fost însoțit de Duhul Sfânt dând Evanghelia în mâna credincioșilor cu dragostea părintelui ce dă pâinea în mâinile copiilor flămânzi. Că este o foame după Adevăr se evidențiază chiar din existența sectelor vechi și noi deopotrivă. Toate confesiunile creștine și toate sectele ștlu, că Adevărul veclnic este în Sf. Scriptură, numai felul de-a interpreta Sf. Scriptură este diferit, ceea ce a dat naștere la subminarea Sf. Tradițiuni; și astfel, la desmembrarea Bisericii Ortodoxe în diferite confesiuni și degenerarea în sectarism, uitându-se că Sf. Ioan evanghelistul tocmai de începutul acestei Sf. Tradiții ne spune, că „Sunt încă și altele multe câte a făcut Iisus, care de s'ar fi scris câte una, nici în lumea aceasta mi se pare, că n'ar încăpea cărțile ce s'ar fi scris” (și de locurile din Faptele 17₁₁; Romanl 10₁₄₋₁₅; Il Tesalon 2₅; I. Timotel 6₆) și cuvintele Domnului „...învățați toate neamurile... să părească toate câte am poruncit vouă” (Matei 28₁₉₋₂₀). Ce? Multe, Ce s'au păstrat în forma tradiției, Căci Adevărul este cuprins

în Sf. Scriptură și în practica Sf. Apostoli și a Sf. Părinți cum în cursul timpului Biserica dela întemeierea ei l-a păzit.

Nu văd în Oastea Domnului abatere dela așezământul Bisericii. Că „Ostași” cetesc Sf. Scriptură? Bine fac, ascultă de cuvintele Domnului: „cercetați scripturile (Ioan 5₃₉). Ori, doară nu tot acesta este îndemnul arhiepiscopilor noștri întru formarea misionarilor mireni ca ajutători ai preoților? Asemenea s'a spus, că preotul nu mai corespunde timpului de față, numai cu moltveinicul subsuoară, ei, cultivându-se zilnic, cunoștințele câștigate le va broda cu grijă cu firul credinței tors de Biserică din Sf. Scripturi și Sacra Tradiție. Nu vom părăsi moltveinicul, dar nici nu vom mai ținea Evanghelia zăvorâtă cu copcii de metal, numai pe sfântul altar, cetindu-o numai în Duminică și Sărbători, ascultată de popor în lășițe dar adeseori nepricepută de ei. Ei, ne vom pogori în mijlocul poporului ca, după ce noi preoții ne vom familiariza cu ea, să o guste și ei din gura noastră și din mâna noastră, căci altfel, poporul flămând după „pâinea vieții” singur o va lua de pe masă în „absența” noastră. Să nu uităm fraților, că Domnul nouă ne-a dat-o „pâinea” cu poruncă ca să o împărțim poporului. Noi nu vom slobozi popoarele „ca mergând în satele și orașele cele de prin prejur, să găzduiască și să-și afie hrana, că aici suntem în loc pustiu” (Luca 9₁₂). Să nu fie fraților căci ne va apostrofa Domnul zicându-ne „dați-le lor voi să mănânce” Domnul a binecuvântat „pâinea” și le-a dat-o ucenicilor să o pună înaintea poporului. Au doară ne pare rău fraților, că „au luat din sfărmiturile care rămăseseră lor, douăsprezece coșuri”? Oastea Domnului se satură abia din cele 12 coșuri de sfărmituri, „pâinea” ne este încredințată nouă preoților ca noi să le-o împărțim.

Dacă poporul nostru ar avea „sfărmiturile” de învățătură bisericească bine gustate, nu ar alerga la secte și nici Oastea Domnului n'ar avea nici un rost. Am fost „certați” undeva („Dîmîneața”?) de o persoană ierarhică înaltă (Arh. Scriban?) că sectarii sunt numai în comunele unde preotul nu lucrează. Eu cetind lucrul acesta m'am supărat, însă m'am supărat cu învățătură căci și la mine sunt sectari, dar nădăjdiesc în Domnul, că cel ce au fost și sunt, vor rămănea; prin Oastea Domnului l-am făcut inofensiv cu toate, că dolarul american l-au imprăștiat cu mână ușoară în popor.

Nu vedem noi ce fac sectarii? Au strâns „sfărmiturile” învățăturii Bisericii noastre în „12 coșuri” și refăcute le dau celor „flămânzi”. Să le răspundem indesaț. Pe mine m'a pus pe gând sectarismul și Oastea Domnului. Am început să răsfolesc mai des Sf. Carte, am început să apar mai des cu Ea în mână în ușa altarului și să o dau în mâna poporului meu; impunându-o ca manual de școală obligatoriu la

studiului religiei începând cu cl. IV. primară, am introdus-o aproape în toate familiile în curs de 8 ani. Ori ce propun la religie, arăt că-și are raziul în Sf. Scriptură. Toți elevii știu căuta în Sf. Scriptură locurile însemnate cu privire la Biserică, Sf. Tradiție, Sf. Taine, ba le spun și de rostul acele locuri.

O știm cu toții fraților, că poporul este dorit după „pâinea vieții” (Ioan 6₄₈) și după „apa cea vie” (Ioan 7₃₇) deci să-l ducem la izvor. Oastea Domnului nu face altceva decât „mănâncă și bea” din Biserică, care cuprinde în sine Sf. Scriptură și Sf. Tradiție.

Cel dintâi Ostaș al Domnului au fost Sf. Apostoli și cei șaptezeci (Luca 10) și toți iubitorii de Hristos pe care îl binecuvintează Domnul: „Nu te teme turmă mică; că bine a voit Tatăl vostru să vă dea vouă împărăția” (Luca 12₃₂). Dar să răsfoim minerele și triodul și vom găsi nenumărați sfinți numiți ostași ai lui Hristos. Numirea de „ostaș” este veche ca însăși Biserica. (II Timotei 2₃) „Tu dar pătimește ca un bun ostaș al lui Iisus Hristos.” Cu toate acestea, preoțimea are o atitudine indiferentă față de aceasta mișcare religioasă sau renaștere creștinească cum o văd eu. Ne pare curios să vedem creștinii adunați în afară de biserică și în afară de timpul liturgic, la un lec, petrecând în cetiri biblice, cântări creștinești, în cuvântări și rugăciuni. Aceasta o fac în râvna lor cea mare pentru Domnul căci, tot pe această îl vedem, că umplu rândul bunilor creștinii la dumnezeieștile slujbe din biserică în Duminică și sărbători.

Cântarea Oastei Domnului e simplă, nepretențioasă ca poezie și ca muzică dar „poartă în ea pecetea darului Duhului Sfânt”. Cântarea religioasă este un dar dela Dumnezeu. Creștinii cel dintâi ascultau cuvântul Sf. Ap. Pavel: „nu vă îmbătați de vin, întru care este curvia; ci vă umpleți de Duhul, vorbind întru voi în psalmi și laude și cântări duhovnicești, lăudând și cântând întru inimile voastre Domnului” (Efeseni 5₁₈₋₁₉). La început cântau toți creștinii întru mărirea lui Dumnezeu și în afară de biserică, mai târziu cântau numai în biserică și mai apoi numai în strană sau în cor. Luându-se cântarea din gura mulțimei, a căzut biserică în aceeași greșală ca și cu Sf. Evanghelie, care a ajuns să fie Cartea Sfântă numai a altarului, lipsind astfel poporul și de Evanghelle și și de cântarea bisericească adecă religioasă.

(Va urma.)

Colaborator mirean în via Domnului.

Între multele neșazuri, ce ne copleșesc în aceste vremuri de criză materială și morală în care criză, se duce o luptă crâncenă de învingere, par'că nici o luptă, nu este mai puternică, cași aceea ce se poartă

pe temelii credinței. Știm bine, că atât în trecut cât și în prezent credința a fost și este busola conducătoare și razământul în timpurile grele de suferințe. Credința, prefăcută în fapte, moștenită cași o comoară scumpă dela strămoșii noștri, a cărei făclie a purtat-o înaintașii noștri, slujitorii ai sfințelor altare, pe aceea, trebuie, să o reînviem și noi în sufletele creștinilor, încredințate nouă, cari suflete sunt azi înveninate de atâtea curente primejdioase de indiferențism, politicianism, francmasonerie și sectarism. Cu toate nedreptățile, ce ni-s'au aplicat prin degradarea noastră în legăturile cu mijloacele de existență, lupta în viața lui Hristos nu poate înceta cu atât mai vârtos, fiindcă Preainduratul Dumnezeu a hărăzit, să avem în mijlocul nostru, în fruntea eparhiei noastre, pe vrednicul episcop misionar, pe Dr. Grigorie Comșa prealubitul nostru arhipăstor, care se folosește de nenumărate mijloace, de a reînvia în suflete credința scumpă strămoșească, arătând și lămurind preoțimea asupra mijloacelor pentru a aduce pe cei rătăciți în staulul de mântuire. Noi suntem datorii, să ne însușim de aceste mijloace, purtând lupta cu răbdare, îmbărbătându-ne prin cuvintele Sf. Apostol Pavel, care a zis: „Toate le poate în Hristos celce mă întărește.”

Între multele mijloace, cari ne stau la dispoziție, cea mai potrivită este colaborarea cu mireni.

Iată, ce rezultat aduce acest mijloc se învederează, că la ancheta din 14 Iulie a. c. Dl. căp. de jand. Popescu Ioan, care în cuvinte pline de învățătură creștinească arată în fața sectarilor pentecostaliști rostul Ortodoxiei în trecut și prezent, dovedind și arătând, că lăgea Ortodoxă a fost frontul cel mai puternic, frontul de apărare în contra atacurilor, dușmănoase, al acelor, care au volt nimicirea noastră. Biserica ortodoxă a fost și este mama cea bună, care în timpul de restriște ne-a alintat la sânul său, apărându-i pe fiii săi de toate relele. Și acum, zice, Dl. căp. Popescu Ioan, să ne întoarcem spatele dela această mamă bună? Sau să ne alăturăm cu dușmanii țării noastre acasă la noi, dacă n'am făcut-o în timpul asupririlor? În cuvinte impresionante arată originea sectelor, scopul lor și de ce mijloace se folosesc. Ei îndeamnă, să se reîntoarcă la sânul maicii lor, care îi așteaptă cu brațele deschise, în felul acesta vom fi uniți nu numai cu hotarele, dar și cu sufletele. De admirat este felul de colaborare a Dlui căpitan Popescu Ioan în viața Dlui. Ar fi bine, ca multor mireni, să le servească cași exemplu acest distins ofițer, apărător și colaborator al ortodoxiei. Bună Dumnezeu, să ne învrednicească de mulți bărbați, asemenea lui, ca astfel rodul muncii noastre depusă în viața Dlui sub înțeleapta conducere a P. S. S. să-l ajungem apogeul încă în zilele noastre, exprimându-ne și pe această cale sincerile noastre urări de bine Dlui căpitan Popescu Ioan, zicându-i: „Cu mulți ani înainte în viața lui Hristos.”

Aurel Ionuș

Lupta de clasă în concepția lui Berdiaeff.

Gh. Lupșa

Nicolae Alexandrovici Berdiaeff, filosoful, sociologul și mai ales apologetul de elită al ortodoxiei, reprezintă pentru noi, cel de azi, adevărata cugetare ortodoxă. Expulzat din Rusia în 1922 din cauza îndrăsnicii sale de a-și fi afirmat sub regimul bolșevic convingerile sale religioase, N. Berdiaeff se refugiază în Germania.

Mai întâi la Berlin, apoi la Paris, unde se află în prezent, Berdiaeff pune bazele unei „Academii de filosofie religioasă”. Psiholog de seamă, Berdiaeff știe ca din complexul „fenomenul rus” (așa numește el stările anormale din Rusia postbelică) să desprindă o latură, un episod, o caracteristică, pe care cu spiritul său fin de observațiune și cu perspicacitatea-l bine cunoscută să o expună cu măiestrie în fața cetitorilor săi.

Profet și vizionar în același timp, Berdiaeff știe să rămână omul practic, omul care nu depășește nicicând realitatea în scrierile sale. Interpretul cel mai autorizat al regimului bolșevic, situația bisericii ortodoxe ruse, nu prezintă pentru Berdiaeff nici o îngrijorare. Atelismul rus și persecuțiile la cari sunt supuși creștinii ortodocși, ruși, nu constituie decât o încercare a credinței. Stările de azi din biserica rusă, se aseamănă foarte bine cu începuturile bisericii creștine, care, în ciuda tuturor silnicilor îndurate din partea păgânismului roman, a leșit biruitoare. Biserica rusă contemporană este glorificată de martiri, așa după cum cu 2000 de ani în urmă, biserica creștină aflându-se la începutul existenței și înfloririi sale, numai grație martirilor a putut răsbî dealungul veacurilor. Steagul biruinței creștine va fălăi mereu și nici o putere satanică nu-l va putea doborî. Unul din multele aspecte sub care ni se prezintă „fenomenul rus” este și acela al *luptei dintre clase*.

În lumea noastră păcătoasă — spune Berdiaeff¹⁾ — vedem peste tot locul un veritabil conflict de forțe polarizate, un antagonism de forțe a cărui existență nu poate fi trasă la îndoială. Burghezimea neagă realitatea unei astfel de lupte, justificându-se cu afirmația că n'ar exista privilegiul de clasă. Un om sărac — proletarul b. oa., poate să de vină chiar milionar dacă posedă anumite virtuți. Aristocrația este mai conciliantă. Ea nu neagă această luptă. Din contră, o mărturisește pe față.

Lupta dintre clase este o realitate. Nefiind fictivă, ea este un fapt irefutabil: Istoria societăților omenești ne arată lupta multiplelor grupări sociale, aceea a raselor și naționalităților, aceea dintre generații și familii, aceea a cultelor religioase și a confe-

¹⁾ „Le christianisme et la lutte des classes”, tradusă din rusește de I. P. și H. M., 166 pag. Editions Demain. Paris 1932.

siunilor, a școalelor, a ordinelor și a uniunilor profesionale și în sfârșit aceea a claselor sociale, care este, incontestabil, cea mai crudă dintre toate" (op. cit. p. 14—15).

Partidele politice, nu sunt — în ultima analiză — decât personificarea intereselor sociale și chiar confessionale. Printre emigranții ruși din „diasporă" există mulți tineri cari, ieșiți din sânul nobilimii, lucrează azi prin fabrici și uzine pentru a-și câștiga existența. Ei detestă regimul capitalist, fapt care nu-l împiedecă totuși să fie monarhiști, tradiționaliști și naționaliști. (idem p. 19).

Interesele grăpărilor sociale determină lupta dintre clase. De când e lumea, clasele oprimate se revoltă contra claselor privilegiate și conducătoare. Răsbunarea joacă un rol de seamă în orice revoluție socială. Ținta oricărei revoluții este umilirea păturii superioare a societății și ridicarea păturii inferioare. Păreră că numai muncitorimea, în continua revendicare a intereselor sale profesionale, duce această luptă de clasă, este falsă și eronată. Această luptă o duce atât burghezia cât și clasele conducătoare. Când însă lupta se dă pentru menținerea statului-quo, ea este mai puțin considerată ca o revoluție decât în cazul când ea vrea o transformare completă a ordinii sociale existente. Muncitorii și socialiștii duc lupta pe față. Proletariatul declară că luptă pentru ameliorarea situației sale. (p. 24—25)

Marxismul pretinde un realism social. Marxismul, în ultima analiză, este o minciună pentru că Dumnezeu, adică forța supremă și izvorul oricărei forțe, există. Nu se poate tăgădui că totul se rezolvă prin forță în viața socială; dar forța supremă nu este economia, nu este lupta de clasă, ea stă în spirit, căci chiar puterea păcatului este spirituală. Materia este neputincioasă, inertă, pasivă; singur spiritul este activ; el acționează asupra materialistilor, cari refuză să-l recunoască (p. 27). Prin urmare, litigiul claselor sociale, nu poate fi rezolvat decât prin prisma spiritualismului creștin.

Comuniștii consideră capitalismul burghez drept sursă a războiului. Dar războiul mondial de pildă, a dat o lovitură redutabilă, ba chiar mortală, chiar capitalismului. Războiul a dus la înfăptuirea regimului comunist, de aceea acesta datorează celui dintâu cea mai mare recunoștință. Chestiunea aceasta pare un paradox, deși în realitate este lipsită de echivocitate prin însuși caracterul său explicit.

Judecând astfel, am putea conchide că chiar capitalismul a fost un mijloc real de înfăptuire a comunismului. În cazul acesta comunismul datorează o dublă recunoștință: războiului și capitalismului. Să nu ni se pară aceasta un nonsens (p. 29).

Conceptia lui K. Marx despre burghezime este oarecum echivocă. Dacă el înțelegea prin „burghezime", adevărații „băutori de sânge" și principalul

„obstacol" în calea dezvoltării ulterioare a societății, Marx recunoaște într'ansa o mare mistune, aceea de a ajuta prin industrialismul și fabricile sale, constituirea nucleelor socialiste.

O mare gresală face Marx — spune mai departe Berdiaeff, — când determină conceptul de clasă sau a grupului social numai prin prisma materialismului economic. Există și alți factori cari determină un grup social. Există grupări intelectuale, religioase, naționale, unde materialismul economico istoric n'are nici un rol. Aceste grupuri sociale se întâlneau în societățile primitive când clasele economice nu existau deloc în sensul celor preconizate de Karl Marx.

(Va urma)

INFORMAȚIUNI.

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, a sosit dela Karlsbad, Luni în 30 Iulie a. c. Miercuri în 1 August, s'a ținut ședința secției bisericesti a Consiliului eparhial, iar Vineri în 3 August ședința secției economice, sub prezidiul P. S. Sale Episcopul Grigorie. Sâmbătă în 4 August P. S. Sa a slujit sf. liturghie în capela episcopescă, în cursul căreia a hirotonit întru diacon pe tânărul cleric Tiberiu Guta ales preot la parohia Satchinez.

Duminecă în 5 August P. S. Sa a participat la conferința ministerială din Timișoara. Iar Luni 6 August a plecat pentru recreare la Sinaia.

Parastas pentru Regele Ferdinand. Implinindu-se 7 ani dela moartea marelui Rege Ferdinand I, Sâmbătă 28 Iulie s'a oficiat parastas în toate bisericile din România pentru sufletul Regelui erou. În catedrala din Arad, parastasul a fost oficiat de părintele consilier Mihai Păcățianu asistat de doi protopop și preoțimea parohială din Arad.

Au participat autoritățile civile, militare, reprezentanții diferitelor instituții și mulți creștini, cari veniseră să se închine memoriei Regelui desrobitor, Ferdinand I.

Cețiți și răspândiți:

»Biserica și Școala«

Dela Oficiul parohial ortodox-român din Jimbolia.

Nr. 156/1934

Publicație de licitație.

Parohia ortodoxă-română din Jimbolia publică licitație cu oferte scrise și sigilate pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidire a bisericii noul din centrul orașului.

Proiectul și blanchetele se pot consulta și primi la cancelaria Oficiului parohial, putând să participe la licitație măestri zidari, dulgeri, etc... cu brevet în regulă. Odată cu prezentarea ofertei se va depune o garanție de 5% în numerar, sau în hâțil de valoare garantate de Stat. Terminul de înaintare a ofertelor este la 18 August., ora 15, la Oficiul parohial.

Jimbolia, la 26 Iulie 1934.

Pr. *Gheorghe Cotoșman*
parah. ort. rom.

Mulțumită.

Subsemnatul preot în numele comunei bis. Cuvin rog cu toată onoarea și pe această cale pe Dl prefect Dr. I. Groza, să primească expresiunea celor mai vii mulțumiri și a profundelor noastre sentimente de recunoștință și devotament pentru ajutorul de 30.000 Lei, votat în scopul renovării sf. noastre Biserici.

Cuvin la 28 Iulie 1934.

M. Grecu preot.

Publicație de licitație.

Pe baza Devizului aprobat de Ven. Consiliu Eparhial sub Nr. 1077/1934 privitor la renovarea generală a sf. Biserici ort. rom. din Cuvin, se publică licitațiune pentru lucrările nelicitate din acel Deviz cu oferte închise pe ziua de 19 Aug. a. c. oarele 11 a. m. Prețul de exclamare este 85.855 Lei, iar condițiunile de licitațiune sunt celea publicate în No 26 al organului oficial Biserica și Școala.

Cuvin la 1 Aug. 1934.

M. Grecu
preot.

Parohii vacante.

Conform hotărârii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 4930/1934, consiliul parohial ort. român din Nădab, protopopiatul Chișineu-Criș, publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala” pentru întregirea parohiei I. (intâia) devenită vacantă prin trecerea Părintelui Dimitrie I. Popa la parohia Sântana.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială în estensiune de 32 jugh. cad. pământ arător și dreptul de pășunat ce aparține acestei sesii.

2. Casa parohială, cu îndatorirea pentru preotul ales de a face renovări mai mici pe cheltuiala sa revenind parohiei cele mai mari.

3. Stolele legale, staverite în „Norma Stolară” încuviințată de Ven. Consiliu Eparhial.

4. Birul legal, care se ia în concurs din oficiu.

5. Întregirea salariului dela Stat.

Îndatoririle preotului sunt:

A servi în Duminici și sărbători la rândul său în sf. Biserică, cu predică.

A prevedea trebuințele sufieștești ale credincioșilor din parohie în toate funcțiunile ce vor obveni.

A catehiza fără onorar special dela parohie în școalele primare de Stat.

A contribui la înființarea tuturor societăților religioase impuse de legea și statutul bisericesc.

A achita la timp toate impozitele către stat și comună, după beneficiul preotesc.

Parohia este de clasa I. (intâia), deci dela concurenți se cere cvalificația de clasa intâia rurală.

Concurenții numai dupăce vor dovedi protopopul tractual îndreptățirea de a putea concura la parohia vacantă, — cu stricta observare a dispozițiunilor din § 33 a regulamentului pentru parohii — se vor putea prezenta în sf. biserică din Nădab, pentru a dovedi desteritate în liturghisire, cântare, cuvântare, deprinderi rituale și a face cunoștință cu credincioșii alegători.

Concurenții vor înainta cererile de concurs ajustate cu toate documentele regulamentare — adreseate „Consiliului parohial ort. român din Nădab” — în termenul de 30 zile, oficiului protopopesc, ort. român din Chișineu Criș, județul Arad.

Nădab, la 22 Iulie 1934.

Consiliul parohial ort. român.

În înțelegere cu:
Petru Marșieu m. p.
protopop.